

Sygn. akt I KS 14/21

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie **E. S.**

oskarżonego z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 9 listopada 2021 r.

skargi obrońcy oskarżonego,

od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 8 lipca 2021 r., sygn. akt VII Ka (...)

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w M.

z dnia 25 lutego 2021 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1) oddalić skargę;

2) obciążyć E. S. uiszczoną przez niego opłatą sądową w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w M. wyrokiem z 25 lutego 2021 r., sygn. akt II K (...), uniewinnił E. S. od zarzutu popełnienia czyny z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. polegającego na tym, że w okresie od 1 października 2017 r. do 10 stycznia 2018 r. w M. w krótkich odstępach czasu, wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uporczywie nękał A. i A. P. poprzez telefonowanie, nachodzenie w miejscu zamieszkania, śledzenie, wysyłanie wiadomości tekstowych sms, wiadomości mailowych, czym istotnie naruszył ich prywatność i wzbudził uzasadnione poczucie zagrożenia.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z 8 lipca 2021 r., sygn. akt VII Ka (...), po rozpoznaniu apelacji prokuratora oraz pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej A. P. , uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w M..

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego, który podniósł zarzut rażącej obrazu prawa procesowego, mającej istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku – tj. art. 437 § 2 k.p.k. – poprzez uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w sytuacji gdy nie wystąpiła żadna z przesłanek do uchylenia wyroku, określonych w art. 437 § 2 k.p.k. Sąd II instancji wydając zaskarżone orzeczenie wprowadził jako podstawę prawną rozstrzygnięcia art. 454 § 1 k.p.k., niemniej poza wskazaniem tej podstawy prawnej, nie dokonał żadnych własnych ustaleń i oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak również nie zawarł własnych wniosków. Sąd II instancji przede wszystkim nie ustalił w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, że oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu, natomiast w sprawie nie może zapaść wyrok skazujący, bowiem oskarżony został uniewinniony przez Sąd I instancji. Natomiast wyłącznie dokonanie takich ustaleń uprawniałoby uchylenie wyroku na podstawie art. 437 k.p.k., w przypadku wystąpienia reguły *ne peius* z art. 454 § 1 k.p.k.

Skarżący podnosząc tej treści zarzut wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżycieli posiłkowej w pisemnej odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Przepis art. 539a § 3 k.p.k. należy więc odczytywać łącznie z art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. stanowiącym z kolei, że do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania może dojść wyłącznie w przypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub

jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Nie powinno budzić przy tym wątpliwości, że sąd odwoławczy zobowiązany jest do wskazania, która z okoliczności wymienionych w art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. stanowiła *in concreto* podstawę uchylecia wyroku sądu I instancji oraz zobowiązany jest przedstawić logiczne argumenty, które doprowadziły go do takiego wniosku.

Konfrontacja podniesionego w skardze zarzutu, przywołanej na jego poparcie argumentacji z treścią uzasadnienia zaskarżonego wyroku oraz ustawowych podstaw wydania wyroku uchylającego nie pozostawia wątpliwości co do prawidłowości stanowiska Sądu Okręgowego w O..

Z uzasadnienia wyroku tego Sądu w sposób nie budzący wątpliwości wynika bowiem, że na przeszkodzie merytorycznemu rozpoznaniu tej sprawy stała przede wszystkim treść art. 454 § 1 k.p.k. Sąd ten nie podzielił bowiem oceny zebranych dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy, wręcz dokonując jej w sposób odmienny, finalnie wywodząc, iż w sprawie zaszyły postawy do skazania E. S. za zarzucany mu czyn. Sąd II instancji stwierdził w szczególności, że za uznaniem oceny dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy za wadliwą przemawia przede wszystkim niedocnienie wagi poszczególnych źródeł, a konsekwentnie również nienadanie im odpowiedniego znaczenia w procesie ustalania prawdy materialnej. Taka konstatacja obciążała generalnie ocenę zeznań pokrzywdzonych, świadków, w tym relacji J. K., M. B., A. L. oraz sporządzonej w sprawie opinii biegłego z zakresu teleinformatyki. Sąd odwoławczy wskazał zwłaszcza na błędną interpretację mających miejsce połączeń i kontaktów między stronami, skutkującą tym samym przyjęciem nieuprawnionego wniosku, iż pokrzywdzona A. P. inicjowała kontakty z oskarżonym z równym mu natężeniem. Jak podkreślano, takie ustalenie Sądu Rejonowego było dowolne, gdyż pozostawało w wyraźnej sprzeczności choćby z wnioskami wydanej w tej sprawie opinii przez biegłego B. D.. Sąd I instancji w bezpodstawny sposób wyraźnie zaniżył częstotliwość tych kontaktów, przyjmując je na korzyść oskarżonego (z 403 do 43), podczas gdy czyniąc tej treści ustalenia, nie pokusił się tym samym o oszacowanie uaktywnienia pokrzywdzonej. Nierzetelność wskazanych powyżej danych stała się główną podstawą błędnych ustaleń faktycznych powziętych z rażącym naruszeniem art. 7 k.p.k. Sąd odwoławczy podkreślił także, że w przedmiotowej sprawie niezasadnie nie uwzględniono, że E.S.

posługiwał się w istocie kilkoma numerami telefonicznymi, których używał do kontaktów z samą pokrzywdzoną, ale także przy użyciu których nawiązywał kontakt z jej znajomymi. Te bowiem okoliczności mogły posłużyć do oszacowania przybliżonych danych na temat aktywności i zachowania oskarżonego. Oskarżony nawiązywał kontakty z J. K., który dysponował również wiedzą na temat konkretnych sytuacji i zdarzeń, mających miejsce w jego obecności z udziałem pokrzywdzonej. Co więcej, depozycje tego świadka w zasadniczych kwestiach korespondowały z relacjami właśnie A. P.. Sąd II instancji odniósł się także do zeznań A. P. wskazując, iż te złożone przez niego na etapie postępowania przygotowawczego (kiedy nie posiadał jeszcze wiedzy na temat charakteru znajomości jego żony z oskarżonym), w zakresie w jakim relacjonował o wielokrotnym otrzymywaniu od E. S. wiadomości tekstowych i połączeń, nie tylko potwierdzały zeznania pokrzywdzonej, ale mogły posłużyć do budowy ustaleń faktycznych. M. B. z kolei – jak uzasadniano – nie była wprawdzie świadkiem przedmiotowych zdarzeń z udziałem oskarżonego, lecz mogła podzielić się doświadczeniem na temat jego skłonności do uporczywego i nękającego zachowania. Te oto informacje, w sposób pośredni, według Sądu odwoławczego, mogły również stanowić poświadczenie relacji pokrzywdzonej.

Z przytoczonych przykładowo argumentów jasno więc wynika, że Sąd Okręgowy w O. skrupulatnie omówił wszystkie zaniechania i błędy obciążające Sąd Rejonowy w zakresie oceny poszczególnych dowodów, jakie jego zdaniem miały miejsce, ale przede wszystkim w sposób niepozostawiający wątpliwości zaakcentował – wbrew zaprzeczającym wywodom obrońcy – że równie niezasadna była końcowa konkluzja tego Sądu o uniewinnieniu E. S. od zarzutu popełnienia czynu z art. 190a k.k. Tego rodzaju stwierdzenie jest wystarczające do odczytania intencji Sądu odwoławczego w zakresie stwierdzenia podstaw do skazania oskarżonego.

W tym stanie rzeczy nie może być wątpliwości, co do przyjętej podstawy uchylecia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, gdyż jest nią wymieniona w art. 437 § 2 k.p.k. reguła *ne peius*, zgodnie z którą sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji lub co do którego w pierwszej instancji umorzono postępowanie (art. 454 §

1 k.p.k.). Podstawa ta jest więc zgodna z ustawą, stanowiła powód uchylecia zaskarżonego wyroku, co czyni wniesioną skargę niezasadną.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji postanowienia, rozstrzygając również w sposób ostateczny o opłatach uiszczonych w związku z wniesieniem skargi, które miały charakter kaucyjny (art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 1 i 4 k.p.k.).